

Skatteutskottets betänkande 2022/23:SkU15

Mervärdesskatt

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden som behandlas i betänkandet. I motionerna föreslås bl.a. förändringar av mervärdesskattesatser, utredningar av effekter och förändringar av mervärdesskatten samt olika undantag från skattskyldighet på mervärdesskatteområdet.

I betänkandet finns sju reservationer (SD, C, MP).

Behandlade förslag

Cirka 20 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Utskottets överväganden.....	6
Skattesatser m.m.....	7
Undantag från skattskyldighet	11
Mervärdesskattepliktig verksamhet vid fastighetsuthyrning	16
Övriga mervärdesskattefrågor	18
Reservationer	22
1. Skattesatser m.m., punkt 1 (SD)	22
2. Skattesatser m.m., punkt 1 (C).....	23
3. Skattesatser m.m., punkt 1 (MP)	24
4. Undantag från skattskyldighet, punkt 2 (SD)	25
5. Mervärdesskattepliktig verksamhet vid fastighetsuthyrning, punkt 3 (SD)	26
6. Mervärdesskattepliktig verksamhet vid fastighetsuthyrning, punkt 3 (C)	27
7. Övriga mervärdesskattefrågor, punkt 4 (C)	28
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	29
Motioner från allmänna motionstiden 2022/23	29

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Skattesatser m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:558 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2,
2022/23:711 av Helena Gellerman (L),
2022/23:785 av Johan Hultberg (M) yrkande 1,
2022/23:861 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 10,
2022/23:872 av Michael Rubbestad (SD) yrkande 2,
2022/23:931 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 8,
2022/23:1022 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkandena 8 och 11,
2022/23:1512 av Larry Söder (KD),
2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 128,
2022/23:1941 av Sten Bergheden (M),
2022/23:2100 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 1 och
2022/23:2251 av Runar Filper (SD).

Reservation 1 (SD)

Reservation 2 (C)

Reservation 3 (MP)

2. Undantag från skattskyldighet

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:558 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1,
2022/23:872 av Michael Rubbestad (SD) yrkande 1,
2022/23:1022 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 9 och
2022/23:1070 av Alexandra Anstrell och Maria Stockhaus (båda M).

Reservation 4 (SD)

3. Mervärdesskattepliktig verksamhet vid fastighetsuthyrning

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:1022 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 10,
2022/23:1651 av Anne-Li Sjölund och Helena Vilhelmsson (båda C) och
2022/23:2192 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 27.

Reservation 5 (SD)

Reservation 6 (C)

4. Övriga mervärdesskattefrågor

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:1511 av Larry Söder (KD),
2022/23:1675 av Rickard Nordin (C) och
2022/23:2192 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 28.

Reservation 7 (C)

Stockholm den 30 mars 2023

På skatteutskottets vägnar

Niklas Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Niklas Karlsson (S), Per Söderlund (SD), Boriana Åberg (M), Hanna Westerén (S), Eric Westroth (SD), Fredrik Ahlstedt (M), Ida Ekeröth Clausson (S), David Lång (SD), Mathias Tegnér (S), Ilona Szatmári Waldau (V), Cecilia Engström (KD), Helena Lindahl (C), Bo Broman (SD), Cecilia Rönn (L), Crister Carlsson (M), Peder Björk (S) och Marielle Lahti (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar skatteutskottet ca 20 yrkanden från den allmänna motionstiden 2022/23 om mervärdesskatt (moms). Motionsyrkandena återges i förteckningen över behandlade förslag, se bilaga 1.

Utskottets överväganden

Bakgrund

Mervärdesskatten infördes i Sverige den 1 januari 1969. Det är en allmän skatt på konsumtion av varor och tjänster som tas ut i varje led i produktions- och distributionskedjan. Normalt är det näringsidkaren som säljer en vara eller tjänst som ska betala in skatten till staten, efter att ha gjort avdrag för den mervärdesskatt som betalats vid inköp kopplade till varan eller tjänsten. Avsikten är att skatten ska föras framåt i varje led för att till slut betalas av konsumenten. Mervärdesskattereglerna är harmoniserade inom EU och de svenska reglerna i mervärdesskattelagen (1994:200), förkortad ML, baseras på EU:s mervärdesskattedirektiv (rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt).

För att göra mervärdesskattelagen mer överskådlig och anpassa lagens regler och begrepp till mervärdesskattedirektivet tillsatte regeringen 2016 en utredning som fick i uppdrag att göra en sådan teknisk och språklig översyn. Uppdraget slutredovisades den 1 juni 2020 i betänkande SOU 2020:31 En ny mervärdesskattelag. Betänkandet remitterades och yttrande från Lagrådet begärdes in. I januari 2023 lämnade regeringen en proposition med förslag till en ny mervärdesskattelag, förkortad NML, baserad på utredningens förslag (prop. 2022/23:46). Den föreslagna lagen är en omarbetning av den nuvarande mervärdesskattelagen för att göra regleringen mer lättförståelig och lättillämpad. Den nya lagen får en ny struktur, moderniseras språkligt och anpassas till mervärdesskattedirektivets begrepp, struktur och systematik. Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2023. Förslaget bereds nu i riksdagen.

Mervärdesskatt i Europeiska unionen

EU-kommissionen presenterade i april 2016 en handlingsplan för hur man vill modernisera mervärdesskatten i EU, (COM(2016) 148). Denna plan har lett till ändringar i mervärdesskattedirektivet efter förslag från kommissionen och förhandlingar i rådet. Bland annat har reglerna för vilka skattesatser som får tillämpas ändrats (se vidare nedan under avsnittet Skattesatser). Rådet har dessutom antagit regler som innebär att medlemsstaterna får införa en tröskel på högst 85 000 euro under vilken små företags omsättning får vara undantagen från mervärdesskatt. Under vissa omständigheter kan även små företag som säljer från andra medlemsstater dra nytta av denna omsättningströskel. Dessa regler träder i kraft 2025.

Ett förslag som presenterades 2018 men som ännu inte antagits handlar om mervärdesskatt vid gränsöverskridande handel och kallas det slutgiltiga mervärdesskattesystemet. Förslaget innebär förändrade regler när det gäller mervärdesskatt vid gränsöverskridande handel med varor mellan beskattningsbara personer inom EU. Förslaget ska säkerställa att beskattning

ska göras i destinationslandet, dvs. köparens land. Förslaget är att det som huvudregel ska vara säljaren som ska redovisa och betala skatten i det land där köparen är etablerad. Om en köpare uppfyller kraven för att få status som en s.k. certifierad beskattningsbar person ska dock denna köpare vara ansvarig för att redovisa och betala skatten, s.k. omvänd beskattning. För att underlätta för säljaren i de fall säljaren är skattskyldig föreslås att en enda kontaktpunkt (en s.k. One-Stop Shop) för säljare som inte är etablerade i beskattningslandet ska införas. Säljaren ska enligt dessa regler kunna redovisa och betala skatten i det land där han eller hon är etablerad. Säljaren behöver därmed endast vara registrerad för mervärdesskatt i en medlemsstat och redovisa och betala mervärdesskatten för varorna till skattemyndigheten i den medlemsstaten. Förslaget behandlades inledningsvis vid flera tillfällen i rådsarbetsgruppen för skattefrågor. Någon överenskommelse har inte nåtts.

I juli 2020 antog kommissionen en handlingsplan för en rättvis och enkel beskattning, (COM(2020) 312). I den underströks behovet av att reflektera över hur teknik kan användas av skattemyndigheter för att bekämpa skattebedrägerier och gynna företag samt om de nuvarande mervärdesskattereglerna är anpassade för att göra affärer i den digitala tidsåldern.

Handlingsplanen följdes i december 2022 av ett paket med förslag på mervärdesskatteområdet – Mervärdesskatt i den digitala tidsåldern, (COM(2022) 701, 703 och 704), som syftar till att modernisera de nuvarande mervärdesskattereglerna med hänsyn till de möjligheter som digital teknik erbjuder. Förslaget beskrivs i regeringens faktapromemoria 2022/23:FPM37.

Förslagen har tre huvudsakliga syften:

- modernisera mervärdesskatterapporteringen
- uppdatera mervärdesskattereglerna för plattformsekonomin och
- introducera en enda registreringspunkt för mervärdesskatt.

Skattesatser m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om ändrade skattesatser på mervärdesskatteområdet.

Jämför reservation 1 (SD), 2 (C) och 3 (MP).

Motionerna

Ett flertal motionärer föreslår förändringar av mervärdesskatten på kulturområdet.

I kommittémotion 2022/23:1022 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 11 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen borde överväga att utreda en breddad kultur moms för en högre grad av likvärdighet.

I kommittémotion 2022/23:861 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 10 föreslås ett tillkännagivande om att främja tillgången till fler finansieringskällor för kulturen. Motionärerna anser att offentlig finansiering behövs i många fall, samtidigt anser de att möjligheterna till privat finansiering bör förbättras. Det rör bl.a. frågor som att underlätta kultursponsring, sänka dansbandsmomsen, införa avdragsrätt för företag vid förstahandsinköp av konst och andra former av åtgärder som främjar privat finansiering.

I motion 2022/23:2251 av Runar Filper (SD) föreslås ett tillkännagivande om en översyn av mervärdesskatten inom kulturnäringsen.

I motion 2022/23:872 av Michael Rubbestad (SD) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör överväga en utredning om att sänka mervärdesskatten till 6 procent för danstillställningar.

I motion 2022/23:1941 av Sten Bergheden (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över momsens och om möjligt sänka den för danskonserter från 25 procent till 6 procent.

Flera motionärer föreslår att mervärdesskatten inom hela eller delar av besöks- eller turismnäringen ses över.

I kommittémotion 2022/23:931 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 8 föreslås ett tillkännagivande om harmonisering av momssatser i besöksnäringen.

I motion 2022/23:558 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att utreda en sänkning av momsens på gästhamnsavgifter till motsvarande för campingplatser på land.

I motion 2022/23:785 av Johan Hultberg (M) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om enhetlig moms på boende inom besöksnäringen.

I motion 2022/23:711 av Helena Gellerman (L) föreslås ett tillkännagivande om att utreda den svenska turistmomsen för att göra den mer konkurrenskraftig relativt våra nordiska grannländer.

Några motionärer föreslår att skattesatsen på mensskydd ses över.

I partimotion 2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 128 föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten att införa lägre momssats på mensskydd.

I motion 2022/23:2100 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att undersöka möjligheterna att slopa momsens på mensskydd.

Några motionärer föreslår en översyn av mervärdesskattesatserna i sin helhet.

I kommittémotion 2022/23:1022 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 8 föreslås ett tillkännagivande om en översyn av momssatserna.

I motion 2022/23:1512 av Larry Söder (KD) föreslås ett tillkännagivande om att göra en översyn av momssatserna i syfte att förenkla mervärdesskatten.

Bakgrund och gällande rätt

Mervärdesskatt ska betalas till staten vid en sådan omsättning inom landet av varor och tjänster som är skattepliktig och görs av en beskattningsbar person i denna egenskap. Mervärdesskatt ska också betalas vid skattepliktigt unionsinternt förvärv och import av varor. Mervärdesskatten beräknas med en viss procent på beskattningsunderlaget, vilket normalt är ersättningen (exklusive mervärdesskatt).

I EU:s mervärdesskattedirektiv behandlas de generella reglerna om skattesatser i artiklarna 93–100. Under 2022 antog rådet vissa ändringar av skattesatsreglerna. Av artiklarna 96–98 framgår vilka skattesatsnivåer som medlemsstaterna får tillämpa: Medlemsstaterna måste ha en normalskattesats som inte får vara lägre än 15 procent. De får dessutom tillämpa högst två reducerade skattesatser som inte får vara lägre än 5 procent. Av bilaga III framgår vilka varor och tjänster som får omfattas av den reducerade skattesatsen, men den får högst omfatta 24 av punkterna i bilagan. Bilagan omfattar bl.a. livsmedel, farmaceutiska produkter, inklusive sanitärt skydd för kvinnor, persontransport, tillträde till teatrar, konserter, djurparker, restaurangtjänster och hotelltjänster. Medlemsstaterna får utöver dessa två reducerade skattesatser tillämpa en skattesats som understiger 5 procent och ett undantag med avdragsrätt på ett begränsat antal (högst sju) av vissa av varorna och tjänsterna i bilaga III.

I den svenska mervärdesskattelagen är huvudregeln att mervärdesskatt tas ut med 25 procent. Härutöver finns det två reducerade skattesatser, 12 procent och 6 procent. De reducerade skattesatserna har följande tillämpningsområden:

- 12 procent: livsmedel, restaurang- och cateringtjänster, hotellrums- och campinguthyrning, konstnärs försäljning av egna konstverk samt import av konstverk. Den 1 juli 2022 sänktes skattesatsen på reparation av cyklar, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne från 12 procent till 6 procent. I december 2022 föreslog regeringen att skattesatsen ska återgå till 12 procent från den 1 april 2023 (prop. 2022/23:35). Förslaget antogs av riksdagen den 22 februari 2023 (bet. 2022/23:SkU7, rskr. 2022/23:130).
- 6 procent: dagstidningar, tidskrifter och böcker, entré till konserter, teater samt opera- och balettföreställningar, entré till djurparker, förevisning av naturområden utanför tätort och av nationalparker, naturreservat, nationalstadsparker och Natura 2000-områden, viss biblioteksverksamhet, viss museiverksamhet, upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, rätt till ljud- och bildupptagning, persontransporter och idrottsområdet.

Skattesatsområdet har varit föremål för utredning och granskning vid flera tillfällen. Efter ett tillkännagivande från riksdagen våren 2002 (bet. 2001/02:SkU18, rskr. 2001/02:199) tillsatte regeringen en utredning med uppdrag att göra en översyn av tillämpningsområdet för de reducerade skattesatserna och undantagen från beskattning inom mervärdesskatteområdet – Mervärdesskattesatsutredningen (dir. 2002:141). Utredningen lämnade i juni

2005 delbetänkandet Enhetlig eller differentierad mervärdesskatt? (SOU 2005:57) med en rekommendation om att de tre olika mervärdesskattesatserna 25, 12 och 6 procent skulle ersättas med en enda enhetlig skattesats, som beräknades till 21,7 procent. I sitt slutbetänkande På väg mot en enhetlig mervärdesskatt (SOU 2006:90) presenterade Mervärdesskattesatsutredningen förslag om livsmedelsmomsen och ett antal korrigeringar av gränsdragningar m.m. inom ramen för de då gällande differentierade skattesatserna. Som en följd av dessa förslag skulle också en sänkning av normalskattesatsen möjliggöras. Mervärdesskattesatsutredningens slutbetänkande har inte remissbehandlats. Riksrevisionen har genomfört en granskning i syfte att undersöka den nedsatta livsmedelsmomsens kostnadseffektivitet genom att utvärdera dess pris- och fördelningseffekter (RiR 2018:25). Riksrevisionens rekommendation är att regeringen mot bakgrund av vad som anförts i granskningen om den nedsatta livsmedelsmomsens låga kostnadseffektivitet tar initiativ till att utreda nedsatt moms på livsmedel och avgöra om motivet alltfjämt är att stödja barnfamiljer och låginkomsthushåll samt att i sådant fall överväga andra sätt att stödja dessa hushåll.

Regeringen konstaterade i budgetpropositionen för 2023 att mervärdesskatten är en effektiv skatt som bör värnas som intäktskälla för staten och att utgångspunkten därför bör vara en enhetlig mervärdesskatt. För att skapa större enhetlighet i mervärdesskattesystemet ansåg regeringen att mervärdesskattesatsen för reparation av cyklar, skor, kläder etc. borde höjas från 6 procent till 12 procent (prop. 2022/23:1 avsnitt 12.14). Skatteutskottet delade regeringens bedömning i sitt yttrande över budgetpropositionen (2022/23:SkU1y s. 62). Regeringen upprepar sin inställning i propositionen med förslaget om sänkt mervärdesskatt på reparationer (prop. 2022/23:35 avsnitt 5).

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden med samma eller liknande innehåll som de nu aktuella om ändrade mervärdesskattesatser behandlades i skatteutskottets betänkande 2021/22:SkU16. Motionsyrkandena avstyrktes då. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr. 2021/22:236).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att mervärdesskatten är en effektiv skatt som bör värnas som intäktskälla för staten. Utgångspunkten bör därför vara enhetlig mervärdesskatt och tillämpning av normalskattesatsen. Utskottet uttryckte detta senast i sitt betänkande 2022/23:SkU7 och det gäller alltfjämt. Mot denna bakgrund ser utskottet inte någon anledning att rikta ett tillkännagivande till regeringen om förändring av skattesatsstrukturen på mervärdesskatteområdet. Därmed avstyrks de aktuella motionsyrkandena.

Undantag från skattskyldighet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår förslag om att ändra reglerna för skattskyldighet inom mervärdesskatteområdet.

Jämför reservation 4 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2022/23:1022 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 9 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen borde överväga en översyn av förutsättningarna för en konkurrensneutral moms inom vården oavsett driftsform.

I motion 2022/23:558 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att överväga att momsbefria körkortsutbildningar.

I motion 2022/23:872 av Michael Rubbestad (SD) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att riksdagen bör överväga en utredning om att en dj:s framträdande ska vara momsbefriat.

I motion 2022/23:1070 av Alexandra Anstrell och Maria Stockhaus (båda M) föreslås ett tillkännagivande om att överväga att införa ett fungerande konkurrensneutralt system för lika villkor mellan kommunala och fristående verksamheter, exempelvis genom att hela utbildningssektorn görs momspliktig med tillämpning av en nollskattesats eller reducerad skattesats.

Bakgrund och gällande rätt

En grundprincip i mervärdesskattelagen är att omsättning av varor och tjänster är skattepliktiga om de inte särskilt undantas i lagen (3 kap. 1 § ML). I 3 kap. ML finns bestämmelser som särskilt anger vilka omsättningar som är undantagna från skatteplikt. Dessa omsättningar är bl.a. fastighetsuthyrning eller fastighetsförsäljning (2 och 3 §§), sjukvårdstjänster, tandvård, social omsorg (4–7 §§), utbildning inom grundskola, gymnasieskola eller högskola (8 §) samt bank- och försäkringstjänster (9 och 10 §§). Utbildning för personligt ändamål, t.ex. körkortsutbildning, sömnadsutbildning, teaterutbildning eller dansutbildning, är skattepliktig. Det saknar betydelse om utbildningen syftar till att ge eleven möjlighet att få ett visst arbete. Sådan utbildning som ges inom ramen för en i övrigt skattebefriad utbildning ska däremot vara undantagen.

Reglerna i ML grundas på EU:s mervärdesskattedirektiv som också anger vilka områden som ska vara undantagna från mervärdesskatt (avdelning IX i direktivet). Av artikel 132.1 i och j framgår att medlemsstaterna bl.a. ska undanta undervisning och fostran av barn och ungdomar, skolundervisning och universitetsutbildning som utförs av offentligrättsliga organ med detta syfte eller av andra organ med liknande syften. Undervisning som ges privat

av lärare som avser skolundervisning eller universitetsutbildning ska också undantas. När det gäller körkortsundervisning vid en trafikskola har EU-domstolen klargjort att sådan undervisning inte utgör undantagen undervisning (C-449/17, A & G Fahrschul-Akademie).

Kommuners mervärdesskatt och s.k. dold mervärdesskatt

I verksamhet som är undantagen från mervärdesskatteplikt eller faller utanför tillämpningsområdet för ML, saknas som regel avdragsrätt för ingående skatt. Kommuner får emellertid med stöd av 2 § lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund, förkortad LEMK, ersättning för den ingående skatt som inte kan dras av eller återbetalas enligt ML. Dessa regler har sitt ursprung i bestämmelser som infördes i samband med skattereformen i början av 1990-talet när mervärdesskattebasen breddades och de flesta tjänster och varor blev skattepliktiga. Syftet var att utjämna skattens effekter vid den enskilda kommunens val mellan att utföra en tjänst i egen regi respektive att upphandla den. Reglerna kombinerades med åtgärder där kommunerna mer generellt återförde utbetalningarna till staten. Reglerna om ersättning omfattar även det fall där en kommun upphandlar tjänster som är undantagna från skatteplikt från en privat utförare. I det fallet debiteras inte kommunen någon mervärdesskatt eftersom tjänsten är undantagen. Den ingående skatten som utföraren inte kan dra av blir då en kostnad som i sin tur påverkar priset mot kommunen. Denna kostnad för icke avdragsgill mervärdesskatt är en s.k. dold mervärdesskatt.

Kommunen får genom LEMK ersättning för denna dolda mervärdesskatt enligt en schablon. Den uppgår som huvudregel till 6 procent av upphandlingskostnaden eller bidragsbeloppet (huvudregeln). Om det framgår att en viss andel av upphandlingskostnaden eller bidragsbeloppet avser lokalkostnad kan ersättning ges med 18 procent för denna del och med 5 procent för resterande del (18/5-regeln). I de fall kommunen eller landstinget (numera regionen) hyr lokaler för att användas som sådana boendeformer som anges i 5 kap. 5 § andra stycket och 5 kap. 7 § tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453) och 9 § 8 och 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, kan ersättning ges med 18 procent av hyresbeloppet (18-regeln).

Regeringen beslutade i mars 2014 att ge en särskild utredare i uppdrag att se över den ersättning som kommuner, regioner (då landsting), kommunalförbund och samordningsförbund får för dold mervärdesskatt vid upphandling av eller bidragsgivning till verksamhet inom sjukvård, tandvård, social omsorg, utbildning och vid hyra av lokaler för vissa boendeformer. Utredningen presenterade sitt slutbetänkande i oktober 2015 (SOU 2015:93).

Utredningen gjorde bl.a. bedömningen att ersättning till kommuner för dold mervärdesskatt även fortsättningsvis bör ges med en schablonersättning och inte genom ersättning för de privata utförarnas faktiska kostnader för ingående

skatt. Vidare bör schablonersättningens nivåer grundas på beräkningarna av kommunernas andel ingående skatt inom sjukvård, tandvård, social omsorg samt utbildning och inte på beräkningarna av de privata utförarnas andel ingående skatt. Betänkandet har inte lett till ändrad lagstiftning.

Mervärdesskatt på vårdtjänster

Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) beslutade i en dom den 7 juni 2018 (mål nr 7270-17) att ett bemanningsföretags uthyrning av vårdpersonal inte ska undantas från mervärdesskatteplikt. HFD konstaterade att uthyrning av vårdpersonal inte utgör sådan sjukhusvård, sjukvård eller sjukvårdande behandling som enligt artikel 132.1 b eller c i mervärdesskattedirektivet ska undantas från skatteplikt. Eftersom bolaget är ett bemanningsföretag som inte självt bedriver sjukvård kan uthyrningen enligt HFD inte heller undantas på den grunden att den ska ses som en transaktion nära knuten till vården. Uthyrningen omfattades därmed inte av direktivets undantag från skatteplikt.

Bestämmelserna om undantag från skatteplikt i 3 kap. 4 och 5 §§ ML ska enligt HFD tolkas mot bakgrund av bestämmelserna i mervärdesskattedirektivet. Vid tolkningen är det den personaluthyrningstjänst som bolaget tillhandahåller som ska prövas mot undantagsbestämmelserna. Uthyrningstjänsten som sådan utgör enligt HFD inte sjukvård enligt definitionen i 5 § och ska därmed inte undantas från beskattning enligt 4 §. HFD konstaterar avslutningsvis att det för den bedömningen saknar betydelse om de åtgärder som de uthyrda läkarna vidtar i arbetet hos den som hyr in dem i och för sig omfattas av definitionen av sjukvård i 5 §. Skatteverket tolkade den 25 oktober 2018 domstolens beslut i ett rättsligt ställningstagande om moms vid inhyrning av vårdpersonal (dnr 202398355-18/111).

HFD konstaterade den 5 februari 2020 i en dom (mål nr 3477-19) att det anses som en mervärdesskattepliktig personaluthyrningstjänst när ett bolag tillhandahåller läkare till en privat vårdgivare som i sin tur tillhandahåller hälso- och sjukvårdstjänster till patienter via en digital plattform. Det är således inte att anse som en från sjukvårdstjänst undantagen från skatteplikt.

Frågan om mervärdesskatt på vårdtjänster har tidigare diskuterats i skatteutskottet vilket resulterade i ett tillkännagivande av riksdagen i juni 2019. Riksdagen tillkännagav att regeringen skyndsamt borde göra en konsekvensanalys av Skatteverkets tolkning att konsultlösningar i vården är mervärdesskattepliktiga och vid behov återkomma med ett förslag som snarast möjligt neutraliserar konsekvenserna för vårdgivare och patienter (rskr. 2018/19:299).

I februari 2020 tillsatte regeringen en särskild utredare för att undersöka förutsättningarna för förändrad lagstiftning i fråga om mervärdesskatt vid inhyrd vårdpersonal och inhyrd personal för social omsorg (dir. 2020:20). Huvudmotivet var att neutralisera konsekvenserna av en förändrad skatteplikt, för att på så sätt uppnå flexibilitet för bemanningen inom hälso- och sjukvården, tandvården och den sociala omsorgen. Utredaren skulle bl.a.

undersöka de EU-rättsliga förutsättningarna att ändra ML så att uthyrning av personal för sjukvård och tandvård och uthyrning av personal för social omsorg undantas från mervärdesskatt och, om en ändring av lagen inte bedöms möjlig, undersöka förutsättningarna för att på annat sätt neutralisera konsekvenserna av en förändrad skatteplikt vid uthyrning av personal till hälso- och sjukvård, tandvård och social omsorg. Uppdraget redovisades i juni 2021 i betänkande SOU 2021:40 Mervärdesskatt vid inhyrd personal för vård och social omsorg. Utredaren drar bl.a. följande slutsatser (s. 14):

Avsaknaden av vägledning från EU-domstolen när det gäller sjukvårdsundantaget innebär att det är osäkert hur mervärdesskattedirektivet ska tolkas i fråga om var gränsen dras mellan skattefri sjukvård och skattepliktig personaluthyrning. Med anledning av den osäkerheten vore det riskabelt att ändra det svenska undantaget. En utvidgning av undantaget från skatteplikt för uthyrning av personal för sjukvård/tandvård eller för viss typ av bemanning, skulle kunna komma att underkännas av EU-domstolen vid ett eventuellt överträdelseförfarande. Osäkerheten vad gäller rättsläget kan inte lösas av den svenska lagstiftaren utan måste lösas på EU-nivå. Utredningen har mot den bakgrunden stannat vid att inte föreslå någon lagändring i den här delen. [...] Det saknas EU-rättsliga möjligheter att ändra mervärdesskattelagen så att uthyrning av personal för social omsorg undantas från mervärdesskatteplikt. För det fall de förutsättningar som EU-domstolen har slagit fast är uppfyllda kan uthyrning av personal för social omsorg undantas som nära knuten till social omsorg. Det är inte möjligt att utöka eller inskränka detta utrymme för undantag på ett nationellt plan.

Regeringen avslutade ärendet i samband med att budgetpropositionen för 2023 lämnades och skrev följande (prop. 2022/23:1 utg.omr. 3 avsnitt 2.5.1):

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att regeringen skyndsamt ska göra en konsekvensanalys av Skatteverkets tolkning att konsultlösningar i vården är mervärdesskattepliktiga och vid behov återkomma med ett förslag som neutraliserar konsekvenserna för vårdgivare och patienter snarast möjligt (bet. 2018/19:SkU25, rskr. 2018/19:299). Regeringen beslutade i februari 2020 att ge en särskild utredare i uppdrag att undersöka förutsättningarna för förändrad lagstiftning i fråga om mervärdesskatt vid inhyrd vårdpersonal och inhyrd personal för social omsorg (dir. 2020:20). Uppdraget redovisades den 1 juni 2021 i betänkandet Mervärdesskatt vid inhyrd personal för vård och omsorg (SOU 2021:40). Utredningens slutsats var bland annat att det saknas förutsättningar att utvidga det nationella mervärdesskatteundantaget för sjukvård på så sätt att det även skulle omfatta inhyrd vårdpersonal. Under perioden 2020–2022 avsatte regeringen 210 miljoner kronor årligen till regionerna för att de ska kunna ersätta de berörda aktörerna. Statsbidraget skulle möjliggöra för regionerna att underlätta för de privata vårdgivarna att anpassa sig till det nya rättsläget, t.ex. genom att omförhandla ingångna avtal. Regeringen bedömer att de vidtagna åtgärderna neutraliserar konsekvenserna för vårdgivare och patienter och anser inte att det finns behov av att vidta några ytterligare åtgärder. Tillkännagivandet är därmed tillgodosett och slutbehandlat.

Skatteutskottet delade regeringens bedömning i sitt ställningstagande vid behandlingen av budgetpropositionen för 2023, utgiftsområde 3 (bet. 2022/23:SkU1 s.12):

Utskottet har inte något att invända mot redovisningen av behandlingen av två tidigare tillkännagivanden och anser i likhet med regeringen att de är tillgodosedda och slutbehandlade.

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden om undantag från mervärdesskatt behandlades i skatteutskottets betänkande 2021/22:SkU16. Motionsyrkandena avstyrktes då. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr. 2021/22:236).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att regeringen i enlighet med riksdagens tillkännagivande 2019 har låtit undersöka förutsättningarna för förändrad lagstiftning i fråga om mervärdesskatt vid inhyrd vårdpersonal och inhyrd personal för social omsorg. Regeringen redovisade resultatet av utredningen i budgetpropositionen för 2023 och ansåg därmed att tillkännagivandet var tillgodosett och slutbehandlat. Utskottet delade regeringens bedömning vid sin behandling av budgetpropositionen (bet. 2022/23:SkU1). Utskottet konstaterar även att under 2020–2022 gavs ett statsbidrag till regionerna för att möjliggöra för dem att underlätta för de privata vårdgivarna att anpassa sig till det nya rättsläget, t.ex. genom att omförhandla ingångna avtal. Mot bakgrund av detta är utskottet inte berett att tillstyrka förslag om en översyn av de aktuella reglerna om mervärdesskatt inom vårdområdet. Utskottet avstyrker därför motion 2022/23:1022 (SD) yrkande 9.

Utbildning för personligt ändamål, som t.ex. körkortsutbildning, är mervärdesskattepliktig. Det saknar betydelse om utbildningen syftar till att ge eleven möjlighet att få ett visst arbete. En utbildning som ges inom ramen för en i övrigt skattebefriad utbildning ska däremot vara undantagen. Utskottet anser inte att detta bör förändras och avstyrker förslaget i motion 2022/23:558 (SD) yrkande 1 om att undanta körkortsutbildningar från mervärdesskatt.

Utskottet är inte heller berett att tillstyrka förslag om att mer övergripande förändra reglerna om skattskyldighet för mervärdesskatt inom utbildningssektorn och avstyrker motion 2022/23:1070 (M).

Gage för artistframträdanden är befriade från mervärdesskatt om artisten är en utövande konstnär, framträder inför publik och framför ett litterärt eller konstnärligt verk som är skyddat av upphovsrättslagen. Det är däremot inte fråga om ett mervärdesskattefritt artistframträdande när artisten själv är arrangör av föreställningen. Exempel på utövande konstnärer som kan uppträda momsfritt är sångare, musiker, dansare, skådespelare, recitatörer och dirigenter. Regelverket är komplext, och tillämpningen är i huvudsak beroende på omständigheterna i det enskilda fallet. Något förslag om förändrat regelverk

är inte aktuellt. Utskottet ser inte skäl att föreslå någon ändring av reglerna om skattskyldighet för mervärdesskatt för dessa yrkesutövare och avstyrker motion 2022/23:872 (SD).

Mervärdesskattepliktig verksamhet vid fastighetsuthyrning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att ändra reglerna för skattskyldighet vid uthyrning av fastigheter.

Jämför reservation 5 (SD) och 6 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2022/23:1022 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 10 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen borde överväga att utreda förutsättningarna för frivillig skattskyldighet för verksamhetslokaler samt harmonisering av momsattser som berör näringslivet.

I kommittémotion 2022/23:2192 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 27 föreslås ett tillkännagivande om att göra en översyn av mervärdesskatten för ideella föreningar. Motionärerna anför att aktörer som bedriver undantagen verksamhet har svårt att få tillgång till lokaler, eftersom fastighetsägare många gånger hellre låter sina lokaler stå tomma än att hyra ut dem till momsundantagna verksamheter, t.ex. ideella föreningar och friskolor.

I motion 2022/23:1651 av Anne-Li Sjölund och Helena Vilhelmsson (båda C) föreslås ett tillkännagivande om att avskaffa kravet att hyresgästen stadigvarande måste bedriva momspliktig verksamhet i lokaler de hyr. Det skulle enligt motionärerna leda till att föreningar, och andra aktörer med icke mervärdesskattepliktig verksamhet, skulle få större möjlighet att använda lokaler.

Bakgrund och gällande rätt

Uthyrning av en fastighet är som huvudregel en omsättning som är undantagen från skatteplikt. En fastighetsägare kan dock under vissa omständigheter frivilligt registrera sig för uthyrning av fastigheten och därmed redovisa mervärdesskatt på hyran. Det gäller t.ex. vid uthyrning för stadigvarande användning i en verksamhet som medför skattskyldighet. Fastighetsägaren har då också avdragsrätt för ingående mervärdesskatt kopplad till uthyrningen. Om användningen av fastigheten efter en viss tid ändras, t.ex. genom att hyreskontraktet övergår till en hyresgäst som inte är skattskyldig för mervärdesskatt, kan det bli aktuellt att återbetala (jämka) en del av det avdragna beloppet.

Undantaget för uthyrning av fastighet omfattar inte korttidsuthyrning av lokaler och anläggningar för idrottsutövning. En sådan uthyrning behandlas i stället som en idrottstjänst. Dessa tjänster beskattas därför med 6 procent.

Frågan om hur reglerna för uthyrning av fastighet ska utformas har varit föremål för diskussion vid flera tillfällen. I december 2020 remitterade Finansdepartementet en promemoria (Frivillig skattskyldighet vid uthyrning av lokaler, Fi2020/05159) i syfte att ge departementet ett så brett beslutsunderlag som möjligt om de generella förutsättningarna för en eventuell förändring av mervärdesskattereglerna så att frivillig skattskyldighet blir möjlig även vid uthyrning av lokaler till hyresgäster som inte bedriver mervärdesskattepliktig verksamhet eller har rätt till återbetalning. Det angavs även vissa avgränsningar av en sådan förändring. Slutligen ställdes vissa frågor till remissinstanserna. Den beskrivna förändringen var inte något förslag från Finansdepartementet. Syftet med promemorian var att ersätta en s.k. utfrågning och att ge departementet ett så brett beslutsunderlag som möjligt genom att i ett tidigt skede få in synpunkter från berörda parter om den möjliga förändringen. Tiden för att svara på remissen sattes till den 21 mars 2021. Remissvaren bereds inom Regeringskansliet.

Inom Regeringskansliet bereds även en promemoria från Skatteverket med förslag till ändrade regler för frivillig skattskyldighet (dnr 8-1604837). Skatteverket föreslår bl.a. utvidgade möjligheter till frivillig skattskyldighet för mervärdesskatt vid uthyrning av bestämd yta av byggnad eller annan anläggning som utgör fastighet. Uthyrning av stadigvarande bostad föreslås även i fortsättningen vara undantagen från möjligheten till frivillig skattskyldighet.

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden om mervärdesskattepliktig verksamhet vid fastighetsuthyrning behandlades i skatteutskottets betänkande 2021/22:SkU16. Utskottet konstaterade då att reglerna för mervärdesskatt vid omvandling från lokaler eller kontor till hyresfastigheter var ofördelaktiga. Utskottet tillstyrkte därför motionsförslag om att regeringen skyndsamt skulle se över skattelagstiftningen i syfte att säkerställa att den inte i onödan minskar incitamenten att omvandla lokaler och kontor till bostäder. Riksdagen ställde sig bakom det som utskottet anfört och tillkännagav detta för regeringen. Övriga motionsyrkanden om mervärdesskattepliktig verksamhet vid fastighetsuthyrning avstyrktes av utskottet, vilket bifölls av riksdagen (rskr. 2021/22:236).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det är viktigt att reglerna på mervärdesskatteområdet är enkla och tydliga samt att den administrativa bördan för företagen begränsas. Möjligheten till frivillig registrering till mervärdesskatt vid uthyrning av

lokaler och uthyrning av lokaler till icke mervärdesskattepliktig verksamhet ger upphov till flera svåra bedömningar. Enligt uppgifter från Finansdepartementet utreds fortfarande förutsättningarna för eventuella förändringar av reglerna om skattskyldighet vid uthyrning av lokaler. Utskottet vill inte föregripa den pågående beredningen. Därmed avstyrker utskottet motionerna 2022/23:1022 yrkande 10 (SD), 2022/23:1651 (C) och 2022/23:2192 yrkande 27 (C).

Övriga mervärdesskattefrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om en översyn av mervärdesskattesystemet, omvänd skattskyldighet och vinstmarginalbeskattning för digitala varor.

Jämför reservation 7 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2022/23:2192 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 28 föreslås ett tillkännagivande om att göra en översyn av oönskade effekter av mervärdesskatteregelverket. Motionärerna anför bl.a. att ett antal frågor aktualiserats som pekar på behov av en större översyn av mervärdesskattesystemet. Mervärdesskatten på vårdtjänster förändrades efter en domstolstolkning av EU-direktivet. En konsekvens av regelverket är också att aktörer som bedriver undantagen verksamhet har svårt att få tillgång till lokaler, eftersom fastighetsägare många gånger hellre låter sina lokaler stå tomma än att hyra ut lokalerna till momsundantagna verksamheter. Denna problematik vittnar exempelvis ideella föreningar och friskolor om. Detta är några konkreta problem som måste få en lösning.

I motion 2022/23:1511 av Larry Söder (KD) föreslås ett tillkännagivande om att göra en översyn av momssatserna i syfte att implementera omvänd skattskyldighet. Motionären anför bl.a. att ett system med omvänd skattskyldighet som huvudregel skulle förhindra en viss typ av skattefusk.

I motion 2022/23:1675 av Rickard Nordin (C) föreslås ett tillkännagivande om att införa vinstmarginalbeskattning på digitala tjänster och produkter. Motionären anser att samma regler som finns för fysiska varor bör gälla för digitala varor och tjänster såsom digitala produkter i ett spel.

Bakgrund och gällande rätt

Omvänd skattskyldighet

Huvudregeln om flerledsbeskattningen i mervärdesskattesystemet (både enligt EU:s direktiv och den svenska mervärdesskattelagen) kan förenklat beskrivas

så att en skattskyldig säljare tar ut mervärdesskatt av köparen och betalar in den till staten. Om köparen också är ett skattskyldigt företag, gör denne avdrag för motsvarande belopp, för att sedan debitera sina köpare mervärdesskatt på den efterföljande försäljningen. Skatten skjuts därmed framåt i alla led till slutkonsumenten. För vissa varor och tjänster finns det emellertid enligt mervärdesskattedirektivet en möjlighet att införa s.k. omvänd skattskyldighet. Det innebär att i stället för att säljaren debiterar och betalar in skatten till staten är det köparen som redovisar och betalar in skatten på sitt förvärv. Ett syfte med omvänd skattskyldighet är att förhindra sådana bedrägerier som går ut på att säljaren tar ut mervärdesskatt av sina kunder men inte betalar in den till staten, även om kunderna gör avdrag för beloppet. Med omvänd skattskyldighet är dessa former av bedrägeri inte möjliga, eftersom samma företag både är betalningsskyldigt och har avdragsrätt för mervärdesskatten. Omvänd skattskyldighet kan medföra att företagens administrativa börda ökar, särskilt om företaget även har sådan försäljning som inte omfattas av systemet, t.ex. vid försäljning till privatpersoner. Detta innebär en avvikelser från de normala reglerna och har i mervärdesskattedirektivet begränsats till vissa områden som ansetts särskilt utsatta för bedrägeririsker.

Sverige har i syfte att förhindra mervärdesskattebedrägerier infört omvänd skattskyldighet vid handel inom landet med guld, byggtjänster, utsläppsrätter för växthusgaser samt avfall och skrot av vissa metaller samt mobiltelefoner, integrerade kretsanordningar, spelkonsoler, pekdatorer och bärbara datorer. Bestämmelserna om omvänd skattskyldighet för byggtjänster infördes 2007, (prop. 2005/06:130, rskr. 2005/06:351). Bestämmelserna har utvärderats av Skatteverket i en rapport 2010 (Omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt i byggsektorn). I rapporten konstateras att bestämmelserna slår effektivt mot enskilda undandraganden inom tillämpningsområdet. När det gällde organiserade undandraganden var bilden av effektiviteten något annorlunda. Regelverket visar sig effektivt i vissa fall medan det i andra fall är osäkert om reglerna motverkar skatteundandragande. Omvänd skattskyldighet för utsläppsrätter för växthusgaser infördes 2011 mot bakgrund av att det i vissa medlemsstater hade förekommit mycket omfattande mervärdesskattebedrägerier vid handel med dessa tjänster (se prop. 2010/11:16, rskr. 2010/11:44). Åtgärderna har utvärderats i en rapport 2017 av Skatteverket (Utvärdering avseende omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt vid handel med utsläppsrätter för växthusgaser). Enligt rapporten har några mervärdesskattebedrägerier med utsläppsrätter inte uppdagats i Sverige, varken före eller efter införandet av omvänd skattskyldighet. I rapporten nämns också att omfattande mervärdesskattebedrägerier förekommer i Sverige inom handeln med elektronik, främst mobiltelefoner, och att de ökat under senare år. I rapporten bedöms detta dock inte vara ett resultat av att omvänd skattskyldighet införts för utsläppsrätter, dvs. att bedrägerierna flyttat till andra varor eller tjänster. Bedrägerierna ses snarare som ett resultat av att fler medlemsstater, även i Sveriges närområde, har infört omvänd skattskyldighet för den typen av varor. I april 2021 införde

Sverige också omvänd skattskyldighet för omsättning av mobiltelefoner, integrerade kretsanordningar, spelkonsoler, pekadorer och bärbara datorer (se prop. 2020/21:20, bet. 2020/21:SkU7, rskr. 2020/21:94).

Vinstmarginalbeskattning

Enligt mervärdesskattelagens definition betraktas virtuella varor inte som fysiska varor utan som elektroniska tjänster. Bestämmelserna om vinstmarginalbeskattning i mervärdesskattelagen (9 a kap.) kan användas när en skattskyldig återförsäljare köper begagnade varor, konstverk, samlarföremål och antikviteter från någon som inte har haft avdragsrätt för ingående skatt vid sitt förvärv av varorna. Reglerna innebär att återförsäljaren vid sin senare försäljning tar ut mervärdesskatt på vinstmarginalen i stället för på hela försäljningspriset. I 9 a kap. 5–7 §§ ML finns särskilda definitioner för vad som är konstverk, samlarföremål och antikviteter. Bestämmelserna i 9 a kap. 5–7 §§ ML motsvaras av artikel 311.1 led 2–4 samt 311.2 i EU:s mervärdesskattedirektiv. Definitionerna är kopplade till de varukoder, s.k. KN-nummer, som finns i rådets förordning (EEG) nr 2658/87 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan. Unionsrätten sätter därför gränser för vad som kan betraktas som t.ex. ett samlarföremål. Samlarföremål kan sammanfattningsvis sägas utgöras av materiella föremål som är av historiskt intresse och som inte är gångbara som betalningsmedel. Vinstmarginalbeskattningsreglerna i mervärdesskattedirektivet är inte tillämpliga vid försäljning av elektroniska tjänster.

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden om en effektutvärdering av mervärdesskattesystemet och om behandlingen av virtuella varor behandlades i skatteutskottets betänkande 2021/22:SkU16. Motionsyrkandena avstyrktes då. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr. 2021/22:236).

Utskottets ställningstagande

När det gäller förslaget om att införa omvänd skattskyldighet som huvudregel i mervärdesskattesystemet, konstaterar utskottet att de svenska reglerna ska vara utformade i enlighet med EU:s mervärdesskattedirektiv. I direktivet har möjligheten att införa omvänd skattskyldighet begränsats till vissa specifika områden. Möjligheten att införa omvänd skattskyldighet är alltså begränsad och utskottet är inte berett att föreslå en ändring av huvudregeln i mervärdesskattelagen. Utskottet avstyrker motion 2022/23:1511 (KD).

Utskottet har senast i betänkande 2021/22:SkU16 anfört att det inte var berett att tillstyrka ett förslag om effektutvärdering av mervärdesskatteområdet. Utskottet är fortfarande av denna åsikt och avstyrker därför motion 2022/23:2192 (C) yrkande 28.

När det gäller frågan om hur transaktioner av virtuella varor ska hanteras mervärdesskattemässigt, ansåg utskottet i samma betänkande att det är en tillämpningsfråga, dvs. något som Skatteverket och förvaltningsdomstolarna har att ta ställning till. Utskottet har fortfarande denna inställning nu och avstyrker därför motion 2022/23:1675 (C).

Reservationer

1. Skattesatser m.m., punkt 1 (SD)

av Per Söderlund (SD), Eric Westroth (SD), David Lång (SD) och Bo Broman (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2022/23:931 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 8 och
2022/23:1022 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkandena 8 och 11 samt
avslår motionerna
2022/23:558 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2,
2022/23:711 av Helena Gellerman (L),
2022/23:785 av Johan Hultberg (M) yrkande 1,
2022/23:861 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 10,
2022/23:872 av Michael Rubbestad (SD) yrkande 2,
2022/23:1512 av Larry Söder (KD),
2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 128,
2022/23:1941 av Sten Bergheden (M),
2022/23:2100 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 1 och
2022/23:2251 av Runar Filper (SD).

Ställningstagande

Sverige tillämpar nedsättningar av mervärdesskattesatser samt fullständiga undantag där mervärdesskatten helt utgår för vissa varor och tjänster, vilket har sin grund i EU:s skattepolitik, som Sverige sedan tidigare valt att anpassa sin mervärdesskattelagstiftning efter. Det medför dock vissa komplikationer för näringsliv och för offentlig sektor där både investeringar och välfärdstjänster kan komma att utebli – trots att avsikten att utföra dessa funnits. Följden kan bli lägre ekonomisk utveckling än vad som annars hade kunnat vara fallet, vilket i förlängningen leder till uteblivna arbetstillfällen och sannolikt sämre internationell konkurrenskraft. Därför behövs en översyn av systemet för en ökad grad av harmonisering. Frågan om mervärdesskatt är emellertid komplex och det kan fortsättningsvis ändå finnas några få områden med behov av nedsättning av mervärdesskatt.

Systemet med differentierade mervärdesskattesatser medför dock vissa problematiska gränsdragningar och definitionsfrågor som i vissa fall kan upplevas som ologiska eller djupt orättvisa.

Turism och besöksnäringen har flera exempel på ologiska skillnader i mervärdesskatt. Det är hög tid för en rättvis beskattning och harmonisering av de mervärdesskattesatser som är kopplade till turism och besöksnäringen. Vi vill se en utredning av förutsättningarna för att ytterligare harmonisera mervärdesskattesatserna för olika turistattraktioner där likvärdiga verksamheter ska beskattas mer enhetligt samtidigt som omfattningen av normalskattesatsen behöver utvärderas.

Vi värnar också kulturen och ser ett värde i att tills vidare behålla nedsättningen av kultur moms för att folket ska delta aktivt i kulturutbudet, särskilt eftersom kulturkonsumenter ibland har små marginaler i sin hushållsekonomi och dessa marginaler påverkas av höga kostnader för kulturella upplevelser. Inom kulturområdet finns dock en rad märkliga avgränsningar när det gäller nedsatt mervärdesskatt.

Medan exempelvis brädspel och digitala spel, ofta svenskt utvecklade, som bär på kulturella uttryck, erläggs med normalskattesats beskattas i stället e-böcker med nedsatt skattesats. På ett liknande sätt gäller normal skattesats för den som vill gå och dansa till ett dansband, medan kultur moms gäller för den som deltar i annan form av dans. Detta är några exempel på den typ av oförklarbara skillnader i moms lagstiftningen som behöver utredas.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med det ovan anförda.

2. Skattesatser m.m., punkt 1 (C)

av Helena Lindahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:861 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 10 och

2022/23:1673 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 128 och

avslår motionerna

2022/23:558 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2,

2022/23:711 av Helena Gellerman (L),

2022/23:785 av Johan Hultberg (M) yrkande 1,

2022/23:872 av Michael Rubbestad (SD) yrkande 2,

2022/23:931 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 8,

2022/23:1022 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkandena 8 och 11,

2022/23:1512 av Larry Söder (KD),

2022/23:1941 av Sten Bergheden (M),

2022/23:2100 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 1 och

2022/23:2251 av Runar Filper (SD).

Ställningstagande

I kulturen och det fria samhällslivet får vi möjlighet att förstå oss själva och andra bättre. Vi kan också utvecklas genom möten med det oväntade och kan få andra perspektiv på vårt liv och vårt samhälle. Vi människor behöver kulturella upplevelser. Kulturen blir friare om den står på fler ben. Offentlig finansiering behövs i många fall och kan och bör ofta inte ersättas. Men samtidigt bör möjligheterna till privat finansiering förbättras. Det rör bl.a. frågor som att underlätta kultursponsring, sänka dansbandsmomsen, införa avdragsrätt för företag vid förstahandsinköp av konst och andra former av åtgärder som främjar privat finansiering. Åtgärder som dessa kan också bidra till att stärka kulturella och kreativa näringar och det fria kulturlivet som till stora delar har fått svåra konsekvenser av pandemin.

Det är också viktigt att försvara människors rätt att forma sitt eget liv. Alla ska ha friheten och möjligheten att själva bestämma över sin utveckling och sina drömmar. Samtidigt ser vi strukturer som håller människor tillbaka. Vi vill leda kampen för ett jämställt Sverige som skapar möjligheter och rättvisa för alla. En förutsättning för att flickor och kvinnor ska kunna vara delaktiga i samhällslivet är att ha fungerande mensskydd. De flesta flickor får sin menstruation vid 12–14 års ålder. Trots att menstruation är helt naturligt finns det fortfarande välden över många tabun när det gäller menstruation.

EU:s medlemsstater beslutade 2016 att medlemsländerna får sänka mervärdesskatten på tamponger och bindor till noll procent. Det är flera medlemsländer som därefter har sänkt mervärdesskatten. Trots att Sverige klassificeras som det mest jämställda landet i världen har vi fortfarande den högsta momsatsen på mensskydd. Mensskydd är nödvändiga produkter för flickor och kvinnor. Ändå ligger momsens för mensskydd i Sverige på 25 procent. Det ska inte vara en socioekonomisk fråga huruvida tjejer och kvinnor, oavsett ålder, känner sig trygga att röra sig i samhället eller fungera i sin vardag; i skola, på arbetet eller socialt. Flickor och kvinnor ska inte hindras att delta i samhällslivet på grund av sin menstruation. Därför vill vi se över möjligheten att införa lägre mervärdesskattesats på mensskydd.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med det ovan anförda.

3. Skattesatser m.m., punkt 1 (MP)

av Marielle Lahti (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2100 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 1 och

avslår motionerna
2022/23:558 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2,
2022/23:711 av Helena Gellerman (L),
2022/23:785 av Johan Hultberg (M) yrkande 1,
2022/23:861 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 10,
2022/23:872 av Michael Rubbestad (SD) yrkande 2,
2022/23:931 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 8,
2022/23:1022 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkandena 8 och 11,
2022/23:1512 av Larry Söder (KD),
2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 128,
2022/23:1941 av Sten Bergheden (M) och
2022/23:2251 av Runar Filper (SD).

Ställningstagande

Att ha mens är ingenting en väljer, utan det är något en får leva med som kvinna. Men att välja mervärdesskatt på mensskydd så som menskopp, bindor eller tamponger är ett val, ett politiskt sådant. För en kvinna som menstruerar under ca 40 år kan den totala kostnaden för mensskydd uppgå till ca 48 000 kronor. Tidigare hänvisade beslutsfattare till att en ändring av mervärdesskatten måste ske efter beslut på EU-nivå. EU:s medlemsstater beslutade 2016 att medlemsländerna får sänka mervärdesskatten på tamponger och bindor till noll procent. Nu är det alltså möjligt att ändra.

I dagsläget har de flesta EU-länder tampongsatser på 20 procent. Men Skottland har gått i bräschen och beslutat om gratis mensskydd till alla kvinnor. Kanada, Storbritannien och Irland har slopat mervärdesskatten på mensskydd helt. I Sverige och Danmark är nivån 25 procent. Frankrike sänkte skatten 2015 från 20 procent till 6 procent. Sverige har alltså högre mervärdesskattesats än de flesta EU-länder. Även i USA och Indien har framgång nåtts i befriandet eller sänkningen av mervärdesskatten på mensskydd. Det är hög tid att sluta bestraffa det kvinnliga könet. Det minsta vi kan göra politiskt för att bidra till ekonomisk jämställdhet är att momsbefria mensskydden. Regeringen bör undersöka möjligheten att slopa mervärdesskatten på mensskydd.

4. Undantag från skattskyldighet, punkt 2 (SD)

av Per Söderlund (SD), Eric Westroth (SD), David Lång (SD) och Bo Broman (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:1022 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 9 och
avslår motionerna
2022/23:558 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1,
2022/23:872 av Michael Rubbestad (SD) yrkande 1 och
2022/23:1070 av Alexandra Anstrell och Maria Stockhaus (båda M).

Ställningstagande

Sjukvården är en av de mest centrala delarna i välfärdssystemet. Sverige har en till innehållet bra sjukvård men den är högt belastad, inte minst under senare år, då pandemin ytterligare belastat vårdtillgängligheten. Vi behöver alla resurser vi kan få tillgång till när sjukvården är på bristningsgränsen. Att vi har företag som vill hyra ut personal till sjukvården är därför någonting vi borde vara tacksamma för. Skatteverkets omtolkning av mervärdesskatt på inhyrd personal har inneburit kraftigt höjda kostnader för sådan verksamhet. I ett läge där sjukvården behöver öka kapaciteten under en period har vårdmomsen kommit att bli ett problematiskt hinder. Att genom beskattning strama åt det redan begränsade resursutrymmet leder till ett högre vårdtryck än nödvändigt. Vi menar att det behöver göras en översyn av mervärdesskattelagstiftningen som ger svenska vårdgivare samma förutsättningar som vårdgivare i bl.a. Finland och Danmark, där tolkningen av EU:s mervärdesskattelagstiftning ser annorlunda ut än vad den gör i Sverige, något som påverkar välfärd och sjukvård positivt och konkurrensneutralt. Detta bör riksdagen tillkänna för regeringen.

5. Mervärdesskattepliktig verksamhet vid fastighetsuthyrning, punkt 3 (SD)

av Per Söderlund (SD), Eric Westroth (SD), David Lång (SD) och Bo Broman (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:1022 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 10 och
avslår motionerna
2022/23:1651 av Anne-Li Sjölund och Helena Vilhelmsson (båda C) och
2022/23:2192 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 27.

Ställningstagande

Eftersom Sverige tillämpar en rad undantag på mervärdesskatteområdet uppstår vissa situationer där en investerare vill kvitta ingående och utgående mervärdesskatt mot varandra, men inte har möjlighet att göra detta. Det leder till att nya verksamheter inte växer fram på ett naturligt sätt, vilket bromsar tillväxten i ekonomin. Det kan gälla fastighetsföretag som vill hyra ut lokaler där olika typer av verksamheter inte finner det möjligt att hyra dem, varför uthyrning och därmed investeringar uteblir. Vi ser därför ett behov av att regeringen överväger en översyn av förutsättningarna för frivillig skattskyldighet vid uthyrning av verksamhetslokaler.

6. Mervärdesskattepliktig verksamhet vid fastighetsuthyrning, punkt 3 (C)

av Helena Lindahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:1651 av Anne-Li Sjölund och Helena Vilhelmsson (båda C) och

2022/23:2192 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 27 och
avslår motion

2022/23:1022 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 10.

Ställningstagande

Fastighetsuthyrning är enligt huvudregeln undantagen från mervärdesskatt. Fastighetsägarna kan dock frivilligt registrera sig för mervärdeskatt och får i och med det dra av mervärdesskatten vid ny-, till-, eller ombyggnad. En fastighet kan endast omfattas av registreringen om den används i momspliktig verksamhet. Detta innebär att t.ex. idrottsföreningar, andra ideella föreningar och friskolor, som inte bedriver momspliktig verksamhet, får svårare att hitta lokaler. Bristen på idrottsanläggningar är skriande i många delar av Sverige. Behovet av att ha någonstans att vara är så trängande att ideella föreningar kan komma att tvingas att bolagisera kärnverksamheten för att kunna fortsätta bedriva den. Detta skulle kunna leda till att idrottsverksamheten flyttas ut ur föreningen mot föreningens egentliga vilja. Det är en starkt oroande utveckling.

Regelverket för frivillig skattskyldighet som i grunden styrs av ett EU-direktiv är nationellt. Därför är det möjligt att ta bort kravet att hyresgästen stadigvarande måste bedriva momspliktig verksamhet i lokalen. Det skulle leda till att föreningar, och andra aktörer inom icke momspliktig verksamhet,

får större möjligheter att använda lokaler i samma utsträckning som andra associationsformer. Det finns dessutom ett förslag från Skatteverket om att utöka möjligheten till frivillig skattskyldighet ifråga om mervärdesskatt vid uthyrning av lokal (dnr 8-1604837).

Regeringen bör se över reglerna och vidta åtgärder i enlighet med det ovan anförda.

7. Övriga mervärdesskattefrågor, punkt 4 (C)

av Helena Lindahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2192 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 28 och

avslår motionerna

2022/23:1511 av Larry Söder (KD) och

2022/23:1675 av Rickard Nordin (C).

Ställningstagande

Mervärdesskattesystemet står för mer än en femtedel av de totala skatteintäkterna varje år. Det svenska systemet är komplext samtidigt som företag också ska hantera internationella regelverk för mervärdesskatten, något som ytterligare spär på den administrativa bördan. EU:s mervärdesskattedirektiv innebär att mervärdesskatten inom EU i huvudsak är harmoniserad. Dock är det möjligt med nationella avvikelser, vilket också tillämpas. Det finns möjligheter att såväl bredda som reducera mervärdesskattebasen, något som även Sverige utnyttjar.

Hur Sverige kan och bör hantera mervärdesskattesystemet aktualiseras återkommande. I närtid har ett antal frågor aktualiserats som pekar på behov av en större översyn av mervärdesskattesystemet. Mervärdesskatten på vårdtjänster förändras efter en domstolstolkning av EU-direktivet. Samtidigt fortsätter Finland att tillämpa samma undantag som Sverige tidigare gjorde. Denna fråga löstes tillslidare genom tillskott i form av statsbidrag. Problemen som uppstått för idrottslokaler, där det på grund av regelverket varit svårt att få hyra lokaler när mervärdesskatten inte kan dras av, är ett annat exempel där översyn behöver göras. Detta är några konkreta problem som måste få en lösning. Därtill måste också en bredare översyn av mervärdesskattesystemet genomföras. Regeringen bör göra en översyn av oönskade effekter av mervärdesskattereglerna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2022/23

2022/23:558 av Markus Wiechel (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att momsbefria körkortsutbildningar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en sänkning av momsen på gästhamnsavgifter till motsvarande för campingplatser på land och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:711 av Helena Gellerman (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda den svenska turistmomsen för att göra den mer konkurrenskraftig relativt våra nordiska grannländer och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:785 av Johan Hultberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om enhetlig moms på boende inom besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:861 av Catarina Deremar m.fl. (C):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja tillgången till fler finansieringskällor för kulturen och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:872 av Michael Rubbestad (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att riksdagen bör överväga en utredning om att en dj:s framträdande ska vara momsbefriat och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga en utredning om att sänka mervärdesskatten till 6 procent för danstillställningar och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:931 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om harmonisering av momssatser i besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1022 av Per Söderlund m.fl. (SD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av momssatserna och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga en översyn av förutsättningarna för en konkurrensneutral moms inom vården oavsett driftsform och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att utreda förutsättningarna för frivillig skattskyldighet för verksamhetslokaler samt harmonisering av momssatser som berör näringslivet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att utreda en breddad kultur moms för en högre grad av likvärdighet och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1070 av Alexandra Anstrell och Maria Stockhaus (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att införa ett fungerande konkurrens neutralt system för lika villkor mellan kommunala och fristående verksamheter, exempelvis genom att hela utbildningssektorn görs momspliktig med tillämpning av en nollskattesats eller reducerad skattesats, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:1511 av Larry Söder (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av momsskattesatserna i syfte att implementera omvänd skattskyldighet och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1512 av Larry Söder (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av momsskattesatserna i syfte att förenkla mervärdesskatten och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1651 av Anne-Li Sjölund och Helena Vilhelmsson (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa kravet att hyresgästen stadigvarande måste bedriva momspliktig verksamhet i lokaler de hyr och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C):

128. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa lägre momssats på mensskydd och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1675 av Rickard Nordin (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa vinstmarginalbeskattning på digitala tjänster och produkter och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1941 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över momsen och om möjligt sänka den för danskonsorter från 25 procent till 6 procent och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2100 av Annika Hirvonen m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka möjligheterna att slopa momsen på mensskydd och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2192 av Helena Lindahl m.fl. (C):

27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av mervärdesskatten för ideella föreningar och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av oönskade effekter av mervärdesskatteregelverket och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2251 av Runar Filper (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av mervärdesskatten inom kulturnäringsen och tillkännager detta för regeringen.